

FN's Verdenserklæring om menneskerettighederne

Det historiske overblik side 234

Her er ideer til, hvordan kanonpunktet FN's Verdenserklæring om menneskerettighederne kan integreres i emner/temaer.

Emne: Vejen mod Verdenserklæringen om Menneskerettighederne fra 1949

Det nazistiske Tysklands folkedrab på jøder, sigøjnere og andre som nazisterne betragtede som uønskede, var den direkte anledning til udarbejdelsen af Verdenserklæringen om Menneskerettighederne. Den afgørende forskel på denne erklæring og tidligere formuleringer af menneskerettigheder var, at de var globale. Hidtil var det op til den enkelte stat at behandle sine borgere anstændigt. Hvordan, det foregik, blev betragtet som en stats indre anliggende, som andre stater ikke havde hverken ret eller pligt til at blande sig i.

Emnet kan tage afsæt i nazisternes folkedrab og især fokusere på, hvorfor omverdenen ikke gjorde noget for at forhindre det. I næste fase af emnet kan eleverne arbejde med Verdenserklæringens vanskelige tilblivelsesproces. En væsentlig problemstilling, som bør indgå, er diskussionen af de borgerlige/politiske rettigheder vs. de økonomiske/socialt/kulturelle rettigheder. I den tredje fase kan eleverne arbejde med, hvordan det går med overholdelsen af menneskerettighederne i udvalgte lande. Denne del kan med fordel gennemføres som gruppearbejde.

Tema: Menneske - stat

Kanonpunktet kan integreres i et tema om udviklingen af menneskerettigheder. I temaet fokuseres på det enkelte individs rettigheder og pligter i forhold til staten. Temaet sættes sammen af et antal "nedslag" (delemner) i form af markante forandringer i udviklingen af menneskerettigheder. Hovedvægten kan lægges på, hvorfor disse forandringer skete og med hvilke konsekvenser. Temaet kan også tilrettelægges som et gruppearbejde, hvor eleverne i grupper arbejder med de enkelte nedslag. Eksempler:

- Tidlige formuleringer af menneskers rettigheder, fx
  - *Magna Carta*. Det engelske frihedsbrev fra 1215
  - Erik Klippings håndfæstning fra 1282
  - Den engelske *Bill of Rights* (Loven om rettigheder) fra 1689, der begrænsede kongens magt, og som gav nogle grundlæggende rettigheder til borgerne.
- Den amerikanske Uafhængighedserklæring fra 1776
- Den franske Menneskerettighedserklæring fra 1789
- Verdenserklæringen om Menneskerettighederne fra 1948
- FN's erklæring om Børns rettigheder fra 1959

Undervisningen kan også tilrettelægges efter emnet *Frihed er det bedste guld* i Jens Aage Poulsen: *Hit med Historien! Grundbog til 9. klasse*, 2007. Grundbogen og den tilhørende ressourcebog indeholder konkrete forslag til gruppearbejder.

Materialer

Bøger:

Mørch, Arne: *Vejen til demokrati*, Gyldendal 2005 (ungdomsuddannelserne)

Panah, Neeni Elahi: *De komplekse rettigheder – essaysamling, undervisningsforslag, menneskerettighedsundervisning i 7.-10. klasse*, Amnesty International 2006

Poulsen, Jens Aage: *Hit med Historien! – grundbog til 9. klasse*, Gyldendal 2007

Links:

UCC, FN's Verdenserklæring om menneskerettigheder

<https://ucc.dk/cfu/fag/historie/ideer-til-undervisning/fns-verdenserklæring-om-menneskerettigheder>

Institut for menneskerettigheder:

https://menneskeret.dk/sites/menneskeret.dk/files/media/dokumenter/om_os/om_menneskerettigheder_diverse//fn_verdenserklæring_fil.pdf

FN's erklæring om Børns rettigheder:

<https://redbarnet.dk/media/1150/fns-konvention-om-barnets-rettigheder.pdf>